Royal College of Physicians | Coleg Brenhinol y Meddygon (Cymru)

Mae angen cynllun gweithredu ar dlodi arnom i frwydro yn erbyn anghydraddoldebau iechyd

Ein galwad am weithredu ar anghydraddoldebau iechyd yng Nghymru

Rhagfyr 2022

Mae tlodi yn achosi afiechyd ar raddfa fawr iawn. Yn ddiweddar, dywedodd Archwilio Cymru mai dyma'r un her fawr sy'n wynebu pob haen o lywodraeth.

Mae Coleg Brenhinol y Meddygon yn galw am gynllun cyflawni trawslywodraethol ar dlodi ac anghydraddoldebau sy'n nodi cerrig milltir, amserlenni a thargedau clir, yr hyn y mae pob adran yn Llywodraeth Cymru yn ei wneud i fynd i'r afael â thlodi, a sut mae gweinidogion yn gweithio gyda'i gilydd i leihau effaith amddifadedd.

Rydym yn galw ar Lywodraeth Cymru i wneud y canlynol:

1. cynnwys ymrwymiadau i leihau anghydraddoldebau a mapio'r gweithgarwch presennol ar iechyd y cyhoedd, anghydraddoldebau, lleihau tlodi a nawdd cymdeithasol mewn un cynllun cyflawni i wella atebolrwydd
2. rhoi blaenoriaeth i ddarparu canllawiau gweithredu cenedlaethol manylach i gyrff darparu lleol a chyflwyno rheoliadau ar gyfer asesu'r effaith ar iechyd
3. datblygu set gyffredin o fesurau perfformiad sy'n canolbwyntio ar leihau anghydraddoldebau a gwella mynediad at ddata cadarn o ansawdd uchel ar gyfer gwerthuso
4. gwella mynediad at raglenni atal sy'n seiliedig ar ofal sylfaenol a chymunedol, yn enwedig i'r rheini sy'n byw mewn tlodi, a buddsoddi mewn technoleg arloesol, gan gynnwys rhaglenni sgrinio, brechlynnau a thechnoleg y gellir ei gwisgo
5. sicrhau bod cyllid yn annog cydweithio a'i fod yn cael ei ddefnyddio i fynd i'r afael ag anghydraddoldebau ac yn ei gwneud yn ofynnol i fyrddau partneriaeth rhanbarthol a byrddau gwasanaethau cyhoeddus fynd i'r afael ag anghydraddoldebau.

Ynghyd â Chynghrair Iechyd a Lles Conffederasiwn GIG Cymru, rydym wedi lansio:

- Yn *Mae popeth yn effeithio ar iechyd* ceir disgrifiad o sut mae sefydliadau rheng flaen o bob rhan o Gymru yn gweithio i leihau tlodi, afiechydon ac anghydraddoldebau drwy chwalu rhwystrau ym meysydd iechyd, gwasanaethau cymdeithasol, tai, y celfyddydau, cyngor ar fudd-daliadau a lles, trafnidiaeth, unigrwydd, newid yn yr hinsawdd, llygredd aer a llawer mwy.
- Cafodd *Cofiwch y bwlch: Beth sy'n atal newid?* ei gymeradwyo gan hanner cant o fudiadau ym mis Gorffennaf 2022. Mae'n nodi'r achos dros gynllun trawslywodraethol ar anghydraddoldebau iechyd, yn ystyried beth sy'n arafu'r cynnydd ar hyn o bryd o ran cau'r bwlch gweithredu, ac yn edrych ar rôl llywodraethau o ran mynd i'r afael â thlodi ac anghydraddoldebau dwfn.

wales@rcp.ac.uk
www.rcp.ac.uk/wales
@RCPWales
#EverythingAffectsHealth